

Vergadering 'Commissie Grondgebied' d.d. 04-04-2024

Inspreeknotitie – Toetsingskader landelijk gebied

Geachte voorzitter en leden van de raad,

Allereerst hartelijk dank voor de geboden mogelijkheid om in te spreken. Mijn naam is Adri-Piet Stam, werkzaam bij VanWestreenen Adviseurs. Waar wij in oktober 2023 tijdens de behandeling van het 'Streefbeeld Landelijk Gebied 2040' opkwamen voor het behoud van toekomstperspectief zien wij nu aanleiding in te spreken om te pleiten voor het behoud van gelijke rechten voor de stoppende ondernemer. Wanneer het nieuwe toetsingskader wordt vastgesteld is er in onze optiek sprake van rechtsongelijkheid voor de stoppende ondernemer in relatie tot de mogelijkheden die er nu reeds geboden worden op grond van het vigerende en door uw raad vastgestelde Functieveranderingsbeleid. Het is immers van belang geworden waar en op welke locatie, vader of opa het bedrijf is gestart. Bovendien zijn we het spoor volledig bijster geraakt waarom nu het moment zou zijn een nieuw toetsingskader vast te stellen.

Het huidige Functieveranderingsbeleid heeft namelijk als scope 2030, er is daarbij rekening gehouden met het gegeven dat 30 – 40 % de agrarische functie verliest, voor Barneveld als gemeente zou het gaan om ca. 240 bedrijven. (bron: Alterra rapport 'Vrijkomende agrarische bebouwing, 2014) Dergelijke aantallen van stoppers zijn bij lange na nog niet in zicht. (tot op heden 10 verzoeken per jaar / 2016 – 2023 = 70 = 12 %)

In het raadsvoorstel wordt gesteld dat het beleid / de politieke keuzes, ten aanzien van het landelijk gebied in de Omgevingsvisie worden opgenomen en pas naar verwachting begin 2025 wordt vastgesteld. Uw raad wordt nu voorgehouden dat het toetsingskader een onmisbaar instrument zou zijn, om de nu zogenaamd (massaal) stoppende bedrijven te kunnen bedienen, dat is een onjuist beeld, het toetsingskader staat namelijk vol van politieke keuzes, waarvan wordt voorgehouden dat we dit proces zorgvuldig en in het najaar willen behandelen. U wordt nu gevraagd te besluiten over een nieuw toetsingskader omdat anders de LBV'ers niet kunnen worden bediend. De specifieke vraagstukken die de LVB-regeling en het geldende Functieveranderingsbeleid met zich meebrengt, die zijn er, die worden echter niet besproken en niet als aanleiding benoemd. Dat zou namelijk wel een reden kunnen zijn waarom uw raad gevraagd wordt vooruitlopend op de herziening van het regionale Functieveranderingsbeleid in juni 2024, aanvullend beleid vast te stellen. Daarvan is geen sprake.

Daarbij zijn wij van mening dat de opgehaalde informatie vanuit de participatie een onvolledig beeld geeft ten aanzien van de wensen van de stoppende ondernemer om daar specifiek beleid op te ontwikkelen. De participatie bijeenkomsten hadden hun oorsprong in de ontstane commotie van oktober 2023, waarin met name het gebrek van toekomstperspectief en innovatie ontbrak. Deze avonden zijn dan ook massaal bezocht door 'blijvers' om als ware een tegengeluid te laten horen, niet door stoppers. Het nieuwe toetsingskaders voor stoppers is dan ook opgesteld zonder participatie. Een (potentiële) stopper zal er namelijk niet voor pleiten zijn mogelijkheden na bedrijfsbeëindiging verder te beperken dan het huidige beleid reeds mogelijk maakt.

Voor een inspreknotitie is het onmogelijk te diep op de inhoud in te gaan en moet ik mij helaas beperken op hoofdlijnen. Ik wil afsluiten aangaande het belang van dit toetsingskader, wij vragen ons sterk af, in wiens belang is het dat dit nieuwe toetsingskader wordt vastgesteld?

(1) Is dat in het belang van de LBV regeling, die is geïnitieerd vanuit Den Haag? Ik verwacht het niet omdat het succes van de LBV regeling onlosmakelijk verbonden is met de vervolgfuncties na beëindiging. Barneveld als regiogemeente heeft dit namelijk al goed georganiseerd met het regionale functieveranderingsbeleid. (2) Is het in het belang van de blijvende ondernemer? Dat verwacht ik ook niet omdat aan het vigerende Functieveranderingsbeleid al tal van voorwaarden en voorschriften zijn verbonden om de natuur en omliggende bedrijvigheid niet verder te hinderen of te beperken. Bovendien is toepassing geven aan het huidige Functieveranderingsbeleid geen recht maar een mogelijkheid, past het niet, dan hoeft het niet. (3) Is een nieuw toetsingskader dan in het belang van de LBV'er zelf zoals wordt gesuggereerd, omdat verzoeken voor nieuwe initiatieven al sinds 29 augustus 2023 niet meer worden opgepakt? Dat verwacht ik ook niet. De LBV'er bestond op 29 augustus 2023 nog helemaal niet en kan in basis prima uit de voeten met het huidige beleid. (4) Het is met name een politiek belang om vooruitlopend op de vaststelling van de Omgevingsvisie, nu reeds al piketpaaltjes te slaan zodat die in het najaar kunnen worden opgepakt. Bent u zich daarvan als planwetgever bewust? Wij voorzien door vaststelling van dit nieuwe toetsingskader juist een toestroom van ongewenste ontwikkelingen o.a. :

- Gebiedsaanduidingen zijn onduidelijk / kernrandzone is door ontbreken zonering een vrije interpretatie geworden dat leidt tot willekeur beleidstoepassing.
- Doordat de mogelijkheden van stoppers afhankelijk wordt gemaakt van beschikbaarheid van grond van anderen, creëer je grondspeculaties en drijf je juist mensen in handen van ontwikkelaars, wat door de gemeente is aangegeven als negatief effect.
- Toetsingskader kan uitlopen op koude sanering, doordat stapeling in bepaalde situaties onmogelijk wordt.
- Door overwegend bedrijvigheid te minimaliseren en te maximaliseren tot 750 m², creëer je juist meerdere kleinere, geclusterde bedrijvigheid, is dat een bedoelde ontwikkeling?

Kortom, het toetsingskader is wars van politieke invloeden en standpunten, waarvan uw raad juist is voorgehouden dat dit proces met de grootst mogelijke zorgvuldigheid en voorbereiding pas in het najaar gestalte krijgt. Mocht u besluiten het toetsingskader vast te stellen, weet dan dat dit voor de LBV' er niet noodzakelijk was. Het ingestelde mortuarium mag dan ook niet langer duren dan strikt noodzakelijk is. Het is onterecht om het aanhouden ervan te verbinden aan het ontbreken van adequaat beleid t.a.v. de stoppende ondernemer. Wij blijven pleiten voor een gelijkmatig en evenwichtig toetsingskader zoals dat in het huidige Functieveranderingsbeleid reeds is opgenomen.

Dank voor uw aandacht!

Commissie Grondgebied, Toetsingskader Landelijk gebied

Aan: Commissie Grondgebied Gemeente Barneveld
Van: Struikhoeve Advies BV
Datum: 4 april 2024
Betreft: Toelichting voor de commissie Grondgebied

Voorzitter, commissieleden,

Inleiding

(In de eerste plaats dank voor de geboden mogelijkheid om een reactie te mogen geven op dit toetsingskader. Mijn naam is Addy Ruitenbeek van Struikhoeve Advies BV, wij begeleiden veel agrarische functiewisselingen, op dit moment zijn dit met name stoppende agrariërs welke deelnemen aan de LBV+ uitkoopregeling. En voor hen zijn we uiteraard ook in gesprek met de gemeente over een passende herbestemming.)

Proces/beleid

Het toetsingskader welke nu voorligt is sterk verbeterd ten opzicht van de vorige versie, toen nog “streefbeeld” genoemd. Duidelijk is dat er goed geluisterd is naar de opmerkingen uit het veld. Ik beperk me even tot de regio rond Kootwijkerbroek, het zgn. “Agrarisch bedrijvenlandschap”. Bij de vorige versie waren er eigenlijk geen mogelijkheden voor de stoppers, op velerlei verzoek is de mogelijkheid om de bestemming te wijzigen naar een bedrijfsbestemming terug gekomen, waarvoor dank! Verder gaan de scherpe kantjes rondom de milieu categorieën eraf, waarmee de mogelijkheid bestaat om in specifieke situaties een desbetreffend bedrijf met een hogere milieucategorie passend te bestemmen.

Brief Dorpsbelangenvereniging

U zult wel denken, hij is tevreden, waarom zit hij dan hier? Dat zal ik u nu vertellen, ik ben namelijk in negatieve zin verrast door de brief van de dorpsvereniging, waarin men met name vraagt om bouw kavels bij functiewisseling wel weer toe te staan in dat gebied. Ik heb persoonlijk heel veel moeite met de inhoud van deze brief en wil daar graag op reageren. Het is nog niet zo heel lang geleden dat de omgeving Kootwijkerbroek/Stroe te kennen gaf angst te hebben dat uitkoopregelingen e.d. ingegeven zouden zijn door een verplichte afgifte van grond voor woningbouw. Men wilde de toekomstige ontwikkelingsruimte van de bestaande en doorgaande agrarische bedrijven niet belemmeren. Daar heeft het College, met het voorliggende voorstel, m.i. goed naar geluisterd. De uitkoopregeling gaat niet gepaard met een gedwongen grondverkoop aan de overheid. Verder heeft de gemeente besloten om inderdaad in dit gebied de toekomstige ontwikkelingsruimte van agrarische bedrijven niet verder te beperken. Daarom is besloten geen extra woningen toe te staan in dit gebied om daarmee de landbouw primaat te geven. Hoewel ik ook enkele klanten heb die dit graag wilden, heb ik hier alle begrip voor en sta achter deze beleidskeuze.

Zoals gezegd ben ik zeer verrast door deze brief – deze gaat **zo** in tegen de eerder gevoerde gesprekken rondom Kootwijkerbroek. Dit verzoek is m.i. niet in het belang van de agrarische bedrijven rondom Kootwijkerbroek, welke mogelijk eerder tegen hun grenzen gaan aanlopen. We kennen allemaal de discussie rondom geur, fijnstof en spuitzones. Ik durf het woord “geit” hier bijna niet te noemen, jullie weten er alles van. En dan dit verzoek.. Ik ben erg benieuwd naar de reactie van LTO hierop, ik hoop dat de heer Brouwer aanwezig is en ook een reactie geeft. Is deze brief wel i.o.m. LTO opgesteld? Of heeft de dorpsvereniging gedacht : het buitengebied, daar gaan wij ook over.... ?

Nieuwe landgoederen ??

Verder nog even een opmerking over de mogelijkheid om landgoederen te ontwikkelen in het westelijke deel van onze gemeente. Wat mij betreft is deze regeling wat achterhaald, deze stamt eigenlijk uit de tijd van voor de huidige ruimte-voor-ruimte mogelijkheden. Het was ook een fiscaal gedragen regeling om zgn. NSW-landgoederen (welke fiscaal vrijgesteld zijn) te ontwikkelen. Deze ontwikkeling gaat gepaard met een groot ruimtebeslag qua grond en een ruime opzet van kavels, welke haaks staat op de compactheid van kavelontwikkeling welke elders van ons gevraagd wordt. Juist in het westelijke deel liggen er wat mij betreft voldoende mogelijkheden om bouwkavels te ontwikkelen. Waarom dan nog meer kavels, waarbij de ontwikkeling gepaard gaat met een relatief grootte omzetting van landbouwgrond in nieuwe natuur. Nog meer landbouwgrond onttrekken raad ik af. Er is al zo’n enorme gronddruk, welke afgelopen jaren de prijs fors heeft opgedreven, ook pachtprizen zijn daar weer een afgeleide van. Met deze regeling onttrekken we nog meer landbouwgrond. Het zal u duidelijk zijn dat ik geen voorstander ben van deze regeling.

Omvang bedrijfsbestemmingen

Als laatste nog even een opmerking over de bedrijfsbestemmingen. Ik heb al eerder aangegeven blij te zijn met de mogelijkheid om deze rondom Kootwijkerbroek toch weer te gaan bestemmen en wel met een omvang van max. 1000 m2 oppervlakte. U heeft gemerkt dat hier een grote behoefte aan is, niet alleen rondom Kootwijkerbroek, maar ook in de andere 3 gebieden. Daar gelden echter omvangsgroottes van 750 m2. Ik stel voor deze voor alle gebieden op 1000 m2 te zetten, dat maakt wat minder onderscheidt, is transparanter en bovenal, het voorziet in een grote behoefte.

Afsluiting

Afsluitend wens ik de commissieleden veel wijsheid toe, beseffende dat er sprake is van botsende belangen. Laten we vooral proberen z.s.m. tot vaststelling te komen, het buitengebied heeft behoefte aan duidelijkheid. Ik wacht de uitkomst in vertrouwen af.

Met vriendelijke groet,

A.M.J. Ruitenbeek
Struikhoeve Advies BV
Harskamp

Aanvullend inbreng op vergadering Commissie Grondgebied, Toetsingskader Landelijk gebied

Geachte voorzitter en raadsleden,

Hierbij wil ik nog een aanvulling inbrengen gelet op het feit dat de vergadering van 4 april jl. te kort was om alles goed ter sprake te brengen.

Zones/gemarkeerde gebieden

Wij hebben bezwaar bij de zones/gebieden die in het huidige toetsingskader gemaakt zijn. Met name het overgangsgebied is iets wat grote gevolgen kan hebben voor de blijvende agrariërs. Door gemeente Barneveld is al te kennen gegeven dat er zich een hele hoop stoppers hebben aangemeld via de LVB+ regeling en dit baart zorgen bij het in goede banen leiden van de invulling van het toekomstige buitengebied. Alle begrip dat de stoppers voorzien moeten worden van goede mogelijkheden.

Echter, de blijvende agrariërs moeten gekoesterd worden, omdat door de LVB+ de groep aanzienlijk kleiner gaat worden en we moeten ze absoluut behouden in onze regio. Dat gezegd hebbende, moet je niet willen dat er beleid gevormd gaat worden dat de blijvende agrariërs gedwongen gaan worden om te gaan stoppen. Nu zitten er bijvoorbeeld in de zogenaamde "gebiedsovergang" jonge agrariërs en opvolgers die door willen. **De uitleg is dat dit in de 2011 visie/bestemming al is opgenomen, maar we leven in andere tijden met andere inzichten.** Dit soort "zones" hebben in de praktijk enorme impact. Banken zien dit ook en zullen mogelijk daarom geen financiële diensten meer leveren en de overheid zou dit eventueel ook kunnen gebruiken in het vergunningen traject. Kortom, op langere termijn komen deze bedrijven in een sterfhuisconstructie die geen toekomst hebben.

Als we voor de beeldvorming een agrariër in Stroe nemen en of een ondernemer

in de agrarische tak (denk ook aan Denkavit en DSM, bedrijven die internationaal werken en groot aanzien hebben), die in het overgangsgebied zitten, zijn de dupe van het N2000 gebied.

Dit staat in schril contrast met het feit dat het N2000 gebied ook een werkgebied is, waar hout gekapt wordt voor bijvoorbeeld de BIO industrie,

waar aan de ene kant geld mee verdiend wordt en waardoor aan de andere kant de agrarische sector beperkt wordt.

Ons voorstel is om de zonering van het overgangsgebied eraf te halen om de blijvende agrariërs en ondernemers in de toekomst te behouden zoals hierboven benoemd.

Provincie Gelderland zonering

Het is nu bekend geworden dat de provincie Gelderland de zonering vergroot heeft van 250 meter naar 500 meter. Ook hier gelden dezelfde argumenten als boven genoemd.

Agrariërs die door willen en opvolgers hebben in deze zone, zullen mogelijk in de toekomst gedwongen worden te stoppen, een koude sanering. Dit heeft niet direct met het Toetsingskader te maken, en daarom willen wij Barneveld oproepen zich hard te maken dit tegen te gaan. Aangezien Barneveld zich heeft uitgesproken geen zonering in de basis te willen hebben.

Vanuit natuurdoelstellingen de zone vergroten voor terwijl we tegen een werkgebied aanzitten is niet om de juiste redenen.

Wij zijn bereid mensen van de provincie samen met die van Barneveld te ontvangen om te tonen wat de effecten hiervan in de praktijk zullen zijn.

Hoogachtend,

De bezorgde agrariërs, ondertekend door;

Mor Adams – Barneveld

Chiel Herder – Garderen

Bessel Donselaar – Stroe

Edward van de Langemeen – Stroe

Gert Jan Brouwer – Stroe

Theresa Ruitenbeek – Stroe

Arwout Huigenbos – Kootwijkerbroek

Coos van Ginkel – Kootwijkerbroek

Eduard Donkersteeg – Kootwijkerbroek

VOF Cordi – Stroe

Zeger Roubos – Kootwijkerbroek

Gerrit Dekker – Kootwijkerbroek

Inspraak de heer Van Oosterom

Hierbij in mijn eigen woorden mijn afsluitende punten:

1. Ik maak mij nog zorgen over het gebied boven de A1 (noord). De tekeningen geven nog steeds arceringen. Die zou ik er graag uit hebben; zo wie zo zijn tekeningen (na de actie van minister vd Wal) lastige items
2. Ik zou graag nog een paar blokkerende zaken van de rood – voor – rood-regeling van 2011 willen herzien
 - a. Met een motie/ amendement willen verbeteren en;
 - i. Kijk waar bijvoorbeeld bij stroken tegen de natuur of daar woningen mogelijk zijn(dacht inbreng van Mor Adams ?!
 - b. Vervolgens weer van het slot af halen tot er;
 - i. Een nieuw kabinet is/ nieuwe rijks wetgeving is;
 - ii. Tot er nieuwe provinciale plannen zijn vastgesteld;
 - iii. Ook de nieuwe Regio en de Food Valley plannen vaststaan;
 - iv. Om pas dan weer de gemeentelijke piketpalen te plaatsen
 1. Voor een **langjarige** termijn zodat investeringen ook weer terugverdiend kunnen worden!
3. Laten we ook goed gebruik blijven maken van ons praktische verstand. Geen ellelange regelingen enz. maar goed scherpe contouren en waar hier en daar maatwerk toegepast kan/moet worden

Ik zou graag willen dat even als in het verleden een Rood-voor Rood-regeling is gemaakt met **participatie** dit ook/vaker doen op andere dossiers. Kijk naar de Doen Denkers- “methode”

Met hartelijke groet,

A(rie) van Oosterom

Gemeenteraad Barneveld

Datum: 9 april 2024

Betreft: Behandeling Toetsingskader landelijk gebied Barneveld

Geachte raad,

Afgelopen week hebben we op 4 april jl. in de Commissie Grondzaken ingesproken op het Toetsingskader landelijk gebied. In het gesprek is herhaaldelijk stilgestaan bij de vraag of het Toetsingskader al dan niet beleidsvrij is. Het college en wij verschillen op dat punt van mening. Vanuit het college wordt een en andermaal benadrukt dat het toetsingskader – los van functieverandering – geen beleidswijziging is ten opzichte van de Structuurvisie 2011. Wij zijn een andere mening toegedaan en zetten dat in deze brief uiteen. We benoemen 8 punten waarop volgens ons een beleidswijziging aan de orde is zonder dat dit als zodanig wordt gepresenteerd.

Hoewel tekstueel van aard is het verschillend benoemen van deelgebieden verwarrend. Dit doet afbreuk aan de leesbaarheid en kenbaarheid van voorgenomen beleid. Los van deze tekstverschillen zien we ook inhoudelijke verschillen. Hieronder zullen we deze per gebied behandelen.

2011: Veluws natuurgebied met agrarische enclaves.

2024: Veluws natuurgebied, agrarische enclaves en overgangszone (oostelijk deel Barneveld)

1. De structuurvisie schetst een integraal gebied waarin de agrarische enclaves inclusief zijn (‘met’) terwijl het toetsingskader deze apart zet (komma).
2. De structuurvisie 2011 geeft weliswaar een primaat aan natuur en recreatie maar binnen een goede balans met economische ontwikkeling. Met name het woord ontwikkeling biedt ondernemers perspectief en toekomst. In het toetsingskader wordt de landbouw benoemd als ondergeschikt. Het streven naar economische ontwikkeling is nu toegespitst op specifieke subgebieden (enclaves) waarbij de ontwikkeling van agrarische bedrijvigheid nadrukkelijk getoetst zal worden aan de doelstellingen voor instandhouding van de Veluwe. Het gebruik van het woord ondergeschikt, en het verschuiven van de balans met economische ontwikkeling is een aanscherping van het beleid.
3. Kalverhouderij en boomkwekerij worden niet meer benoemd als specifieke bedrijfstypes. Dit verontrust deze ondernemers.

2011: Agrarisch slagenlandschap

2024: Agrarisch kampen- en slagenlandschap met landgoederen (het westelijk deel gemeente Barneveld)

4. De tekst van de Structuurvisie geeft ondernemers – ook in de natuurkerngebieden – gemoedsrust dat ook groei nog mogelijk is. De tekst van het toetsingskader mist dat perspectief.

2011: Agrarisch bekenlandschap

2024: Agrarisch kampen- en slagenlandschap met landgoederen (samengevoegd)

5. De structuurvisie schetst terughoudendheid met verblijfsrecreatie. Het toetsingskader niet meer.

2011: Agrarisch bedrijvenlandschap

2024: Agrarisch bedrijvenlandschap

6. Wat opvalt in de tekst is het verdwijnen van het woord intensief (ook niet terugkerend als het huidige jargon: niet-grondgebonden). Het beleid uit de structuurvisie is gericht op toekomst gerichte bedrijven die in staat zijn te groeien en te investeren. In het toetsingskader wordt daar de voorwaarde 'Innovatie' aan verbonden. De combinatie met het weglaten van het woord 'intensief' lijkt dit toch te wijzen op een gewijzigd beleidsperspectief. Dit verontrust de niet-grondgebonden ondernemers.

2011: Stedelijke zone

2024: Stedelijke zone en groene bufferzones

7. Groene zones, voor zover geen groene bufferzones: Het toetsingskader benoemt hier natuurcompensatie.

2011: Landschappelijke bufferzone

2024: Stedelijke zone en groene bufferzones

8. De structuurvisie schetst behoud van bestaand situatie waaronder (maar niet uitsluitend) handhaven van de bestaande (agrarische) functie. Het toetsingskader benoemt een diversiteit aan agrarische gebieden maar biedt geen aanwijzing rond behoud van de huidige functie.

Met vriendelijke groet,

Wim Brouwer
Voorzitter